

Дневникъ

((стенографски))

на

XVII^{то} обикновено Народно събрание.

Втора редовна сесия.

24 засъдание, сръда, 24 февруари 1916 г.

(Открыто отъ председателя д-ръ Д. К. Вачовъ въ З ч. 40 м. слѣдъ пладне)

Председателъ: (Звъни) Засъданието се отваря.

Г. секретаръ ще провѣри по списъка, за да се види колко народни прѣдставители присъствуват днесъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Прочита списъка.) Отсутствуващ г. г. народни прѣдставители: Захарий Ангеловъ, Иванъ Ангеловъ, Константина Апостоловъ, Никола Атанасовъ, Салимъ Ахмедовъ, Марчо Атанасовъ, Иванъ Багаровъ, Цанко Бакаловъ, Христо Божички, Александъръ Боянъ, Панко Вангеловъ, Илия Вълчевъ, Тома Вълчевъ, Недѣлъчо Гарвановъ, д-ръ Никола Генадиевъ, Павелъ Генадиевъ, Георги Генковъ, Дѣлчо Георгиевъ, Недѣлъчо Георгиевъ, Събът Георгиевъ, Георги Голевъ, Димитъръ Джанкардашъски, Гочо Димовъ, Станчо Доневъ, Константина Досевъ, Димитъръ Драгиевъ, Бешко Дуновъ, Станю Златовъ. Сотир Календеровъ, Белизъръ Каракашевъ, Ангелъ П. Кировъ, Найдѣнъ Комановъ, Иванъ Костовъ, Ангелъ Крушкивъ, Ангелъ Кундалевъ, Петър Лисевъ, Даянъ Лихарски, Коста Лулчевъ, Христо Марковски, Георги Миневъ, Станчо Момчевъ, Никола Мушановъ, Никола Найджевъ, Начо Начовъ, Мано Облаковъ, Кръсто Пастиуховъ, Тома Пенковъ, Стефанъ Петковъ, Методи Петровъ, Тодоръ Петровъ, Димитъръ Поповъ, Христо Радойковъ, д-ръ Енчо Разпоцовъ, Коста Раиновъ, Алхемъ Рухи бей, Илия Стоевъ, Иванъ Халачовъ, Никола Харлаковъ, Ненчо Храповъ, Александъръ Христовъ, Иванъ Цановъ, Стоянъ Чешмеджиевъ, Панайотъ Чорбаджиевъ, Атанасъ Черневъ, Стоянъ Шиваровъ, Никола Шишковъ и Димитъръ Яблански.)

Председателъ: Отъ 245 народни прѣдставители отсутствуващ 71: мащите сѫ 174. Значи, има достатъчно число, за да може да се пристъпи къмъ разглеждане въпросите, поставени на дневенъ редъ.

Има да направя на г. г. народните прѣдставители съдържание съобщение.

На поздравителната телеграма, отправена отъ председателството до Негово Величество Царя, по случай именнина му денъ, се получи слѣдната телеграма: (Четвърт)

„Задушевните поздравления, които ми поднасяте отъ страна на народното прѣдставителство и отъ Ваше име, ми причиниха голъма радост. Дано Всевишниятъ услиша благопожеланията на прѣдставителите на моя народъ за благото на отечеството.

(Царътъ)

Ръкописане отъ дѣсницата и дѣсния центъръ)

Разрѣшени сѫ отъ прѣдседателството следнитѣ отпуски:

На гюмюрджинския народенъ прѣдставител г. Ангелъ П. Кировъ — 8-дневенъ отпускъ, начиная отъ днесъ;

На старозагорския народенъ прѣдставител г. Ангелъ Кундалевъ — 2-дневенъ отпускъ, начиная отъ утре;

На струмишкия народенъ прѣдставител г. Недѣлъчо Гарвановъ — 4-дневенъ отпускъ, начиная отъ днесъ;

На пловдивския народенъ прѣдставител г. Александъръ Христовъ — 3-дневенъ отпускъ, начиная отъ днесъ;

Струмишкиятъ народенъ прѣдставител г. Георги Головъ съ телеграма е искалъ, по домашни причини, 12-дневенъ отпускъ. Прѣдседателството му е разрѣшило 5-дневенъ отпускъ и му е съобщено.

На кюстендилския народенъ прѣдставител г. Христо Йиковъ — 5-дневенъ отпускъ, начиная отъ днесъ;

На провадийския народенъ прѣдставител г. Атанасъ Черневъ — 4-дневенъ отпускъ, начиная отъ днесъ;

На търновския народенъ прѣдставител г. Захарий Ангеловъ — 4-дневенъ отпускъ;

На цѣвѣнския народенъ прѣдставител г. Христо Марковски — 8-дневенъ отпускъ, начиная отъ днесъ;

На струмишкия народенъ прѣдставител г. д-ръ Никола Генадиевъ — 10-дневенъ отпускъ, начиная отъ 12 того. Той прилага и медицинско свидѣтельство.

На цѣвѣнския народенъ прѣдставител г. Панайотъ Чорбаджиевъ — 10-дневенъ отпускъ, начиная отъ 26 того;

Цѣвѣнскиятъ народенъ прѣдставител г. Димитъръ Йолански съ телеграма е искалъ да му се разрѣши единомѣсяченъ отпускъ. Ползвавъ се е досега съ 10-дневенъ. Които сѫ съгласни съ искането му, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Прието.

Бургаскиятъ народенъ прѣдставител г. Димитъръ Чанкардашъски, които се е ползвавъ досега съ 15 дневенъ отпускъ, иска другъ 4-дневенъ, считанъ отъ днесъ. Които сѫ съгласни да му се даде допълнително този 4-дневенъ отпускъ, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Прието.

Бургаскиятъ народенъ прѣдставител г. Симитъ Шишаровъ съ телеграма иска да му се разрѣши 10-дневенъ отпускъ, начиная отъ днесъ. Той се е ползвавъ досега съ 5-дневенъ. Които сѫ съгласни да му се разрѣши искачия 10-дневенъ отпускъ да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Прието.

Постъпили сѫ слѣднитѣ законопроекти и прѣдложения:

Отъ Министерството на финансите — законопроектъ за допълнителенъ свръхмѣренъ кредитъ къмъ бюджетъ на пенсионните фондове по гражданско и военното вѣдом-

ства на сума 254.061 л. и на фонда за обществените налози на сума 28.200 л., за първото шестмесечие на 1916 г.

От Министерството на войната — законопроектъ за разрешение на същото министерство построяването на войскови артилерии.

От същото министерство — предложение за одобрение държавното на държавна служба по военното ведомство чужди подданици — музиканти.

От Министерството на земеделието и държавните имоти — предложение за отпускане отъ Министерството на земеделието и държавните имоти 300 костенови дървета за телеграфни стълбове на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, които дървета да отсъчут жителът на с. Ключъ, Петричка околия, Петрушъ Гошевъ, отъ държавните гори при с. с. Скърбъ и Новорница, Петричка околия.

Тия законопроекти и предложението ще се раздадат на народните представители и ще се турутъ на дневенъ редъ.

Пристигаме дъмът дневния редъ.

Първиятъ пунктъ отъ дневния редъ е избиране депутатия за поднасяне на Негово Височество Царя отговора на тронното слово. Отлага се изборът за друго засъдание.

Вториятъ пунктъ е първо четене законопроекта за намаление вносното мято и други бории на самуните отъ тъжа „Сънчай“.

Има думата г. министъръ на финансите.

Министър Д. Тончевъ: Г. г. народни представители! Азъ съмъ възсътъ това предложение за намаление на мито по искането на комитета за обществената предвидливостъ, съгласно едно негово писмо отъ 12 ноемврий. Отговара съмъ се изминал четири месеца, и понеже сега съставътъ на комитета е новъ, азъ ще искамъ да сезираямъ новия съставъ съ същия въпросъ, и ако той се произнесе, че има нужда отъ него, ще го турамъ на дневенъ редъ отново.

Председателътъ: Отлага се този законопроектъ за друго време. Следващиятъ пунктъ отъ дневния редъ е: първо четене на законопроекта за свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000 л., съгласно съ чл. 126 отъ конституцията, за подпомагане на нуждаещите се бъжанци.

Г. секретаръ ще прочете мотивите и самия законопроектъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„МОТИВИ

Къмъ законопроекта за свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000 л. съгласно съ чл. 126 отъ конституцията, за подпомагане на нуждаещите се бъжанци.

Г. г. народни представители! За издръжката на бъжанците отъ миналата война разрешени са досега кредити на обща сума 2.550.000 л., които и са разходени. Наистина, всички здрави бъжанци са настанили вече на работа, обаче има малолѣтни сираци, вдовици и недългави и прѣстарѣли лица, които се нуждаятъ отъ храна,топливо и жилище и дълъгъ се налага на държавата да ги подпомага. Освенъ това и сегашната война създаде извѣстно число бъжанци дошли отъ Тиквешко, Деде-Агачъ и другадѣ, които също иматъ нужда отъ подпомагане, докато се настаниятъ на работа.

Прѣдъ видъ на горѣзложеното, като ви поднасямъ настоящия законопроектъ, съ който се иска свръхсъмѣтъ кредитъ въ размеръ на 150.000 л. за подпомагане на нуждаещите се бъжанци, имамъ честъ да ви помоля да го разгледате и гласувате.

София, февруари 1916 г.

Министър на финансите: Д. Тончевъ

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000 л., съгласно съ чл. 126 отъ конституцията, за подпомагане на нуждаещите се бъжанци.

Чл. 1. Разрешава се на министра на вътрешните работи и народното здраве свръхсъмѣтъ кредитъ на сума 150.000 л. за подпомагане на нуждаещите се бъжанци.

Чл. 2. Отъ този кредитъ ще се дава помощъ само на ония бъжанци отъ войните прѣзъ 1912 и 1913 г., които са малолѣтни сираци, вдовици безъ работа, или прѣстарѣли

и недългави, а на бъжанците отъ сегашната война, само ако не съ настанили на казавало и да е работа. Настанениетъ веднъжъ на работа прѣставатъ да се ползватъ отъ помощъ.

Чл. 3. Разходите и по този свръхсъмѣтъ кредитъ да се покриятъ отъ редовните приходи по бюджета за 1916 г. и да се отнесатъ къмъ същия бюджетъ.

Председателътъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000 л., съгласно съ чл. 126 отъ конституцията, за подпомагане на нуждаещите се бъжанци, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Приетъ.

Министър Д. Тончевъ: Предлагамъ да стане сега и второто му четене.

Председателътъ: Има предложение да стане още днесъ второто четене на законопроекта. Които съ съгласни съ това предложение, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000 л., съгласно съ чл. 126 отъ конституцията, за подпомагане на нуждаещите се бъжанци.

Председателътъ: Които приематъ заглавието, както се прочете, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

Чл. 1. Разрешава се на министра на вътрешните работи и народното здраве свръхсъмѣтъ кредитъ на сума 150.000 л. за подпомагане на нуждаещите се бъжанци.

Председателътъ: Които приематъ чл. 1, както се прочете, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

Чл. 2. Отъ този кредитъ ще се дава помощъ само на ония бъжанци отъ войните прѣзъ 1912 и 1913 г., които са малолѣтни сираци, вдовици безъ работа, или прѣстарѣли и недългави, а на бъжанците отъ сегашната война, само ако не съ настанили на казавало и да е работа. Настанениетъ веднъжъ на работа прѣставатъ да се ползватъ отъ помощъ.

Председателътъ: Които приематъ чл. 2, както се прочете, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете).

Чл. 3. Разходите по този свръхсъмѣтъ кредитъ да се покриятъ отъ редовните приходи по бюджета за 1916 г. и да се отнесатъ къмъ същия бюджетъ.

Председателътъ: Които приематъ чл. 3, както се прочете, да си вдигнатъ рѣката. (Мнозинство) Приетъ.

Пристигаме къмъ следващия пунктъ отъ дневния редъ: Първо четене на законопроекта за разрешение да се изразходва сумата 630.000 л. за започване и довършване постройките на войскови здания отъ извѣнредния свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000.000 л., разрешенъ съ закона за попълване и поправка материјалната част на армията.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за разрешение да се изразходва сумата 630.000 л. за започване и довършване постройките на войскови здания, отъ извѣнредния свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000.000 л., разрешенъ съ закона за попълване и поправка материјалната част на армията.

Г. г. народни представители! Възь основа на закона за построяване на казарми и други здания за нуждите на войската, утвърденъ съ указъ № 11 отъ 2 мартъ 1911 г. и на закона за построяване на разни войскови здания и за отчуждаване нужните за тяхъ места, утвърденъ съ указъ № 51 отъ 28 априлъ 1915 г., Министерството на войната е

започнало през 1915 г. постройките на нѣкои войскови здания, за направата на които е нужна сумата около 630.000 л.

Прѣдъ видъ на това, че въ бюджета за 1915 г., както и въ гласуваниятъ $\frac{1}{12}$ за първото шестмесечие на 1916 г., не е прѣвиденъ кредитъ за построяване на въпросните здания, съ настоящия законопроектъ се иска, горѣказаната сума да се вземе отъ извѣнредния свръхсмѣтъ кредитъ отъ 150.000.000 л. (отъ сумата по пунктъ 1 на таблицата — за въоръжение), гласувани въ първата извѣнредна сесия на сегашното Народно събрание съ закона за попълване и поправка на материалната часть на армията.

Всѣдствие на горѣзложелото, имамъ честь да помоля почитаемото народно прѣставителство да разгледа и гласува прѣдложенията законопроектъ.

София, януари 1916 г.

Министъръ на финансите Д. Тончевъ*

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за разрешение да се изразходва сумата 630.000 л. за започване и довършване постройките на войскови здания, отъ извѣнредния свръхсмѣтъ кредитъ 150.000.000 л. разрешенъ съ закона за попълване и поправка на материалната часть на армията.

Чл. 1. Разрешава се на министра на войната кредитъ на сума 630.000 л. за изплащане разходите по започване и довършване на започнатите през 1915 г. войскови здания, избрани въ приложената къмъ този законъ таблица.

Чл. 2. Горната сума да се вземе отъ кредитта по пунктъ 1 на таблицата за разпредъяне на извѣнредния свръхсмѣтъ кредитъ отъ 150.000.000 л., приложена къмъ закона за попълване и поправка на материалната часть на армията, утвърденъ съ указъ № 62 отъ 3 август 1914 г.

Чл. 3. Разходите по този кредитъ да се произвеждатъ и опредаватъ на общо основание, съгласно съ закона на обществениятъ прѣдприятия и закона за отчетността по бюджета и до изчерпване на кредитта".

ТАБЛИЦА

на войсковите здания, по започване и довършване на които се иска кредитъ 630.000 л.

1. Казармите на 31 п. Варненски полкъ и оръжейния складъ въ гр. Ески-Джумая.
2. Втория павилионъ при Софийската дивизионна болница.
3. Нашъбца на 4-и артилерийски полкъ.
4. Казармите на 10 конен полкъ.
5. Казармата на 7 п. прѣславски полкъ.
6. Казармата на интенданцката рота въ гр. Пловдивъ.
7. Казармата на 2 п. искърски полкъ.

Прѣседателътъ: Има думата г. министъръ на финансите.

А. Ляпчевъ: Колкото разбирамъ законопроекта, иска се кредитъ за постройка на здания за нуждите на войската, съгласно закона отъ 22 март 1911 г. Този законъ съвсемъ неоснователно се цитира тукъ, защото сумата, която се иска, никакъ не отговаря на закона. Онзи законъ имаше слѣдната цѣль. Прѣдвидждаше се тогава една сума отъ 490.000 л. за Военното министерство, за изплащане лихвите на заемите за постройката на здания. Азъ тогава казахъ, вмѣсто Военното министерство да прави заеми и да изплаща лихви, за да строи сгради, по-добре да постъпи тъй, както постъпва разумниятъ стопанинъ: заблаговременно да прѣдвиджа въ бюджета си онази сума, която е нужно ежегодно да се дава за постройка на войсковите здания, та полека-лека да се снабдявамъ съ тези здания, като заемъ на Военното министерство къмъ Народната банка се изплатиха отъ държавата. И така се нареди работата съ този законъ. Сега тукъ виждамъ иначе странно, което сигурно не е върно, а именно, че постановленето на този законъ но ако не е взето, много е печално, защото бюджетът не е 1916 г. Не помня сега дали е взето или не подъ внимание, но ако не е възто много е печално, защото бюджетът не е нищо друго, освѣнъ една равносмѣтка споредъ законите, тамъ е неговиятъ смисълъ. Въ този бюджетъ трѣбва да намѣрятъ изразъ всичкиятъ искания на законите. Значи, щомъ не е взето въ внимание, това е една грѣшка. Но независимо отъ тази грѣшка ище попадамъ въ една друга още по-голяма. Наврѣмето ище вотирахме 150.000.000 л. за

известни специални цѣли, като рѣшихме изразходването на тия пари да става по планъ. Дойде отпослѣ наследникъ на генералъ Бояджиевъ, генералъ Фичевъ, който разбута тѣзи пари и ги разбута досъжно цѣлите, които се имаха предъ видъ — за единцовечко да се даде, за други по-малко — но да се дава и за съвсемъ други цѣли, струва ми се, и за постройка на здания, както, ако се не лъжа, поискав генералъ Фичевъ. Сега идвава и друго искане за постройка на здания, пакъ отъ този кредитъ, прѣдназначенъ за съвсемъ други цѣли. Може-би, човѣкъ ще каже: „Сега ли му е врѣмето да се обрѣща внимание на тези нѣща“? Наистина, ние сега така сме загазили, като че ли врѣмето дѣйствително не е за нѣща, които трѣбватъ, за да се пази редътъ. Ако желаете да има редъ, вѣкъвъгра е врѣмо да искамъ да се възстанови пѣщата на мѣстата имъ; за това азъ съмѣтамъ, че искането да се прѣкатурне съ този законопроектъ единъ планъ на разходване на вотирали кредитъ отъ 150 милиона лева и да се иска да се изразходва за съвсемъ нови цѣли, е нередовно. Азъ бихъ желалъ да чуя мнѣнието на вносителя на законопроекта — ако се не лъжа това е министъръ на войната — за да можемъ да добиемъ нужното освѣтление.

Ето защо въ заключение казвамъ, ако дѣйствително има такава голѣма нужда отъ тези бѣрзи постройки, нѣма защо тая сума отъ 630.000 л. да се прѣхвърля къмъ свръхсмѣтни кредити съ опредѣлени цѣли, толкозъ повече, когато има специаленъ законъ на когото ужъ се силава този законопроектъ, който законъ заповѣдава на министър на финансите да вписва ежегодно въ бюджета една сума отъ 490.000 л., за постройката на нови здания. При това положение, единственото разумно иначе, което се налага — понеже не се вписала въ бюджета тая сума — е да се впише този кредитъ отъ 630.000 л., шомъ е нуженъ, къмъ бюджета за 1916 г. и отъ тамъ да се взематъ срѣдствата за постройките.

Колкото пѣкъ до врѣмето за изразходването, то е опре-дѣлено по днешъ съществуващи законъ по отчетността и министърътъ на войната, който ще извърши тези постройки, е повече отъ гарантирано, защото близо 3 години има на разположение, за да извърши тези постройки. Тъй че желателно е този кредитъ да се отнесе къмъ текущия бюджетъ за 1916 г., защото това заповѣдава зако-нътъ, на който ужъ се силава и защото е нередовно да възмамъ суми отъ свръхсмѣтни кредити, когато тези свръхсмѣтни кредити сѫ прѣдопредѣлени за други спе-циални военни нужди.

Прѣседателътъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ Д. Тончевъ: Г. г. народни прѣставители! По повдигнатите отъ г. Ляпчева въпроси мога да дамъ съдѣдующите освѣтления. На два пъти е гласуванъ въ полза на Военното министерство законъ за постройка на казарми — единъ въ 1911 г. и другъ пътъ през 1915 г. Както през 1911 г. трѣбва да се впише кредитъ въ бюджета, тъй сѫщо и въ 1915 г. трѣбва да се впише единъ кредитъ, било извѣнреденъ, било обикновенъ. Въ 1911 г. е гласуванъ законъ за постройката на казарми. Знаете, че споредъ закона за отчетността по бюджета, щомъ стойността на постройката надминава повече отъ 150.000 л., трѣбва да мине законъ за самата постройка и постъ законъ за особенъ кредитъ или пакъ законъ за вписване сумата въ бюджета. Тъй щото и за онѣзи ка-зарми, постройката на които е искана през 1911 г., както и за онѣзи, постройката на които е искана през 1915 г., понеже сумата надминава 150.000 л., съществуватъ два закона въ полза на Военното министерство. И както въ закона отъ 1911 г. тъй сѫщо и въ закона отъ 1915 г., воен-ниятъ министъръ е изброялъ, кои казарми ще бѫдатъ строени срещу кредитъ. Сега не мога веднага да пропо-вѣря, защото нѣмамъ на ръка бюджета и да видя като е гласуванъ законътъ въ 1911 г., да се построи известни казарми, вписанъ ли е кредитъ въ бюджета.

А. Ляпчевъ: Вписано е, г. министре, сумата 490.000 л.

Министъръ Д. Тончевъ: Колкото за закона отъ 1915 г., понеже стана въ мое врѣме, мога да ви кажа, че работата стои така. Г. генералъ Фичевъ внася единъ законъ, по силата на който малъкъ Народното събрание да му по-зволи да построи казарми на стойност 10.000.000 л., като е изброялъ точно, кои казарми ще бѫдатъ строени и по-

правени. Нардното прѣдставителство гласува този законъ и той е утвърденъ указъ № 51 отъ 28 априлъ 1915 г. Азъ отъ своя страна, като министър на финансите, внесохъ единъ законъ за свръхсмѣтенъ кредитъ отъ 10.000.000 л., въ който законъ бѣше казано, че тъ ще се взематъ отъ кредитъ 150.000.000 л., защото и разширѣлението на този кредитъ отъ 150.000.000 л., както стана това по една таблица, бѣше направено по такът начинъ, че въ тази таблица фигурираше единъ кредитъ отъ 10.000.000 л. за постройка на казарми. Този мой законъ за свръхсмѣтенъ кредитъ отъ 10.000.000 л. се внесъ въ Народното събрание прѣзъ м. априлъ 1915 г. обаче не можа да бѫде гласуванъ, понеже Камарата се закри. Тъкъ што законопроектъ, внесенъ отъ мене въ Камарата за 10.000.000 л. свръхсмѣтенъ кредитъ, съгласно закона за военния кредитъ отъ 150.000.000 л. съществува, но не можа да бѫде гласуванъ. Понеже пушдятъ прѣзъ 1915 г. бѣха много големи, военниятъ министър въ починала постройката и поправката на нѣкои отъ тукъ изброените казарми, затова ние искали, на основание на закона отъ 28 априлъ 1915 г. гласувалето на този законопроектъ, който разрѣшава на военния министър да построи извѣстни казарми, а други да поправи. И сега ние, вмѣсто да искали да се гласува овнъ законъ, който внесохъ, за свръхсмѣтенъ кредитъ отъ 10.000.000 л., ние искали само частъ отъ него и тази частъ, разбира се, такъ требва да се вземе отъ 150-милионния кредитъ, както щѣха да се взематъ отъ 10-тихъ милиона, законопроектъ за които лежи въ Камарата.

Ето защо, г. г. народни прѣдставители, азъ ви моля, да гласувате и приемете този кредитъ тъй, както се иска отъ васъ.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, че се гласува на първо четене прѣдложението законопроектъ.

Които сѫ съгласни да приематъ на първо четене закопроекта за разрѣшение да се изразходва сумата 630.000 л. за започване и довършване постройките на войсковите здания отъ извѣнредния свръхсмѣтенъ кредитъ 150.000.000 л., разрѣшени съ закона за попълване и поправка материалната частъ на армията, да си вдигнатъ рѣжата. (Министърство) Приетъ.

Министър Д. Тончевъ: Прѣдлагамъ да стане сега и второто му четене.

Прѣдседателъ: Има прѣдложение да стане сега и второто четене. Които сѫ съгласни съ това прѣдложение, моля, да си вдигнатъ рѣжата. (Министърство) Прието.

Г. секретарътъ ще го прочете.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

ЗАКОНОРЕКТИВНО

за разрѣшение да се изразходва сумата 630.000 л. за започване и довършване постройките на войсковите здания, отъ извѣнредния свръхсмѣтенъ кредитъ 150.000.000 л., разрѣшени съ закона за попълване и поправка материалната частъ на армията.“

Прѣдседателъ: Които приематъ заглавието тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжата. (Министърство) Прието.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„Чл. 1. Разрѣшава се на министъра на войната кредитъ на сума 630.000 л. за изплащане разходите по започване и довършване на започнатите прѣзъ 1915 г. войскови здания, изброени въ приложената къмъ този законъ таблица“*

Прѣдседателъ: Които приематъ чл. 1 тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжата. (Министърство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„Чл. 2. Горната сума да се вземе отъ кредитта по пунктъ 1 на таблицата за разширение на извѣнредния свръхсмѣтенъ кредитъ отъ 150.000.000 л., приложена къмъ закона за попълване и поправка на материалната частъ на армията, утвърдена съ указъ № 62 отъ 3 августъ 1914 г.“

Прѣдседателъ: Които приематъ чл. 2 тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжата. (Министърство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„Чл. 3. Разходитъ по този кредитъ да се произвеждатъ и опрѣдаватъ на общо основание, съгласно закона на обществените прѣдприятия и закона за отчетността по бюджета и до изчертаване на кредитта.“

Прѣдседателъ: Които приематъ чл. 3 тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжата. (Министърство) Приетъ.

Пристигналиме къмъ следующия пунктъ отъ дневника редъ: първо четене на законопроекта за разрѣшение на Русенската градска община да сключи заемъ на сума 100.000 л.

Г. секретарътъ ще го прочете.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

ДОКЛАДЪ ДО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Русенскиятъ общински съветъ съ протоколъ № 4 ст. I отъ 8 януари 1916 г., е рѣшилъ да сключи отъ Българската народна банка заемъ, предвиденъ за борба противъ чумилитъ се въ гр. Русе епидемически болести.

Като вземамъ въ съображение, че общината въ случаи има най-серioзна нужда отъ парични средства; че тали нужда, главно поради настапилитъ събития, не може да бѫде удовлетворена отъ обикновените бюджетни средства; че комисията, по чл. 98 отъ правилника за прилагане на закона за градските общини, като се е занимала съ вопроса, съ проговоръ отъ 23 януари т. г., е дала мнѣніе да се разрѣши на общината да сключи заемъ; че Българската народна банка съ писмо № 1.384, отъ 29 същия мѣсяцъ, до повърненото ми министерство, се е съгласила да отпусне заема, на сума 100.000 л., частъ ми е да внеса въ настоящата сесия на Народното събрание, за разглеждане и гласуване, приложenia тукъ законопроектъ, за разрѣшение на Русенската градска община да сключи отъ Българската народна банка заемъ на сума 100.000 л., при условия, по-добро изложени въ законопроекта“.

София, 5 февруари 1916 г.

Министър на вътрѣшните работи и народното здраве:

Хр. Г. Поповъ

ЗАКОНОРЕКТИВНО

за разрѣшение на Русенската градска община да сключи заемъ на сума 100.000 л.

„Чл. 1. Разрѣшава се на Русенската градска община да сключи отъ Българската народна банка заемъ на сума 100.000 л., при условия: а) годишна лихва 7%; б) срокъ за изплащане 20—30 години; в) за да бѫде гарантирано раздоброто изплащане лихвите и погашенията на заема, ще се заложатъ излишъците отъ всички общински приходи, заложени по досегашните заеми на общината.

„Чл. 2. Срѣдствата отъ заема ще се употребятъ изключително за борба противъ чумилитъ се въ гр. Русе епидемически болести.

„Чл. 3. Заложението общински приходи ще се внасятъ напрavo въ Българската народна банка, която, като одържи съответната сума за лихви и погашения, остатъка ще прѣдава на общинската каса.

„Чл. 4. Сумата отъ заема ще бѫде прѣвидена на приходъ и разходъ въ допълнителенъ бюджетъ на Русенската община за 1916 г.“

Прѣдседателъ: Има думата г. Тодоръ Йуановъ.

Т. Йуановъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни прѣдставители! По въпроса за заема на Русенската община бѣзъ замѣтъ да кажа, че нашата група не ще се обявя противъ, по съображенія, които сѫ въ свръзка съ въпроса за самоуправлението на общините. Ако и да сме по принципъ противъ заемната политика на общините, къмъто досега се практикуваше, ние ще гласуваме това прѣдложение затуй, защото Русенскиятъ общински съветъ е постановилъ да се сключи отъ общината заемъ отъ 100.000 л., за опрѣдѣленъ нужди. Слѣдователно, общината, които е властна да си нареджа своята работи чрѣзъ съвета, има право да получи необходимата отъ формална гледна точка санкция на Събранието, щомъ заложитъ изискватъ тази санкция.

Обаче, въ свръзка съ този въпросъ, азъ искахъ отъ страна на нашата група да привлече вашето внимание върху единъ другъ извѣнредно важенъ въпросъ изт. жи-

* Таблицата е помѣщена на стр. 389 отъ този дневникъ.

вата на общините. Този въпросъ подлагамъ на вашето внимание и на респективните министри, като бързамъ да прибавя, че е от грамадно значение за по-нататъшния животъ на нашите общини. Той е въ свръзка съ предложението, което дебатираме и разглеждаме, защото засмитъ, които сключват общините — както виждате, на бързо такива се гласуваха досега, а възможно ще има да гласуваме още — се сключват за извънредни нужди на общините, които войната налага и които нужда трябва да се удовлетворява. Вие знаете, че въ това време на неизвестни животъ, нови нужди, нови тежести се възлагат върху нашите общини. Освържте че общините съ дължни да харчатъ за поддържането на редовното функциониране на всички служби, които по законъ трябва да поддържатъ и поради това, че съ необходими за общинските животъ, за което поддържане несъмнено общините трябва да плащатъ, освържте това, казвамъ, че трябва да посрещнатъ тъй също задълженията си за поддържането на бъдният невойнишки и други семейства, трябва да посрещнатъ вълната размърът нуждите за поддържането здравословното състояние въ общините, чистотата и т. н., трябва да плащатъ и на служащите, които заместватъ от欠缺 търпящите общински служащи войници, които по причина, че съ войници, не могатъ да изпълняватъ своите обязанности, обаче получаватъ споредъ нареџдането на Министерския съветъ, своите пълни заплати. Безсъмнено е, че съ сърдечната, които общините имаха досега, че не могатъ да посрещнатъ всички тези нови нужди, и ето, вие виждате всички съ принудени да прибъгватъ до заемъ. Такъвъ е и сегашният случай. Е добре, трябва да виждате, че шо мосто съдъдене по въпроса, повечето от общините биха могли да посрещнатъ и новите тежести, които се възлагатъ от времето върху тяхъ, и следователно, да не прибъгватъ до заеми, ако съ общините не бъдатъ се случило нѣщо, върху което искамъ да привлеча вашето внимание. Вие знаете, че общините бюджети се попълватъ от прѣки и косвени данъци. Не ще съмните, че сега моята задача не е да поддържаю търпящите поиздържането на общинския бюджет чрезъ косвени налози. Обаче общините, по силата на закона за градските и селски общини, съ призованы да събиратъ косвени данъци, каквито съ събиратъ подъ формата на крипина, канцерина, барьерно право, интизъл и други и т.н. Е добре, още отъ обявяването на мобилизацията, предприемачите, които бъха въели събирането на тези данъци по търгъ, като не съмъжаха да поематъ риска, отказаха се да събиратъ тези общински налози, а заедно съ това и да плащатъ задълженията по контрактите си съ общините. Така щото, отъ всички тези задължения, отъ мобилизацията и до днесъ, въ общинския каси не постъпва нито една стотинка. Ако, обаче, тези данъци се събираща отъ продажбите, които ставатъ въ района на общините за сметка на комитета за обществената прѣвидливост, следователно отъ доставките за войската отъ една страна, а отъ друга отъ доставките за нуждите на мѣстното население, тези данъци могатъ да постъпятъ въ единъ сравнително големъ размъръ, особено въ общини, които съ въ окръжии и околовийски градове. Защото, както крипината, така също и интизълът, и бачътъ, и кръзвината сега би трябвало въ единъ по-големъ размъръ да постъпятъ въ общинския каси, тъй като сега едно по-големо количество добитъкъ се коли за нуждите на войската и за нуждите на мѣстното население и тъй като едно по-големо количество храны се закупватъ за нуждите на армията, пъкъ и много артикули се внасятъ въ общините на окръжия и околовийски центрове. Следъ като се отказаха предприемачите отъ предприятието, излиза едно нареџдане отъ главната риквизиционна комисия, което запреща събирането на тези общински данъци при продажбите и всички случаи, когато тия данъци трябва да се платятъ; следователно не се допусна да се заплащатъ тъй отъ предприемачите или отъ комитета за обществената прѣвидливост, когато се вършатъ доставки, било за нуждите на войската, било за нуждите на мѣстното население. По този начинъ отъ една страна общините не получиха нищо отъ предприемачите и отъ друга, тъй сами не можаха да събиратъ нищо отъ тия данъци. Ето какъ общинския каси се прѣсушаха; всички приходи отъ тези данъци, за които ви споменахъ, прѣстанаха да постъпватъ и общинския каси се опразватъ. Между туй нуждите, които съ наложени отъ времето върху общините, съ толкова големи, че като не могатъ да ги посрещнатъ съ редовните свои приходи отъ тези данъци, съ принудени да сключватъ заеми.

Г. г. народни представители! Това състояние на общините да трае не бива. И ето тукъ, въ свръзка съ предметния заемъ, азъ тукъ ще се помъжа да обърна внимание на респективните министри, за да го прѣмахнатъ. Ако то се остави така, въ течение на дълги години общинските финанси ще бѫдатъ хвърлены въ баташки, общините ще не могатъ да отговарятъ на най-малките нужди, които тъ требва да посрещнатъ, но липса на сърдечната, и въ скоро време тъ ще требва да се отнесатъ до васъ да имъ разрѣшиятъ заеми за покриване на разходи, които съ станали дори и за заплатитъ на общинските служащи.

Между туй, общините съ лишени по единъ съвършено произволенъ, крайно незаконенъ начинъ отъ своите приходи. Никой законъ не позволява по тия начинъ да става отмъняването на общинския даждия, които съ прѣвидени въ законъ, които съ гласувани отъ общинския съветъ и за които има общински постановления, утвърдени отъ министерството и контрасти, които съ станали създѣтъ търгове, утвърдени тоже отъ министерството, и требва да се събиратъ. Нито законъ за реквизицията, нито законъ за обществената прѣвидливост, нито томъ за обществените прѣприятия или другъ нѣкой законъ отмънява правото да се плащатъ тези даждия отъ доставчиците на всевъзможни артикули и за войската. По тия начинъ правото на общините съ непокътнато отъ законъ разореждане. Въ конкретния случай, приложиха се само разорежданята на главната реквизиционна комисия, която има на своя страна мнѣнието на Финансовото министерство по въпроса и по разпореждане на главната риквизиционна комисия изплатището на тези общински даждия се спре.

Требва да кажа, че спиранието на тези даждия, освържте че е незаконно, се прави въ полза на онѣзи доставчици на войската и на комитета за обществената прѣвидливост, които днесъ въ големо количество продаватъ било храны, било добитъци или въобще извършватъ всевъзможни доставки, защото голема част отъ тези прѣприемачи събиратъ даждията, за които се касае. Тъ ги събраха отъ населението. Азъ имамъ съѣдѣніи, че една значителна част отъ тези, които доставятъ храны на комитета за обществената прѣвидливост за нуждите на войската, когато закупуватъ отъ населението съ съдѣствието на този комитетъ, когато закупуватъ отъ производителите или отъ по-малките на тъхъ пъкъ доставчици, тъ одържатъ крипина при заплащане на храните. И така, това даждие тъ го задържатъ въ своя джобъ. Работата е само въ това, че като го задържатъ въ себе си по разпореддането на главната риквизиционна комисия, съвсъмъ нѣкомпетентна да се занимава съ тия въпроси, и дори по мнѣнието на Министерството на финансите, тези събрани даждия не влизатъ въ общинската каса, и общинскиятъ притоци съвършено прѣсущени.

Не ще съмните, че тукъ се срещаме на практика съ едно крайно произволно и много грубо посегателство върху принципа за самоуправляемето на общините.

Но не е само тамъ въпросътъ. Ако той би билъ само тамъ, понеже имаме многократни случаи, въ които можемъ да констатираме това погрешване, имаме и много основания, за да ангелираме постоянно къмъ васъ да се създаде и уважава по-нататъкъ принципътъ на това самоуправление. Тукъ, обаче, се касае до правилния животъ на общините отъ мобилизацията насамъ, и то не за кратко време, но за твърдъ дълго време създѣтъ склучването на мира и създѣтъ наставане нормално време, и на въпроса не бива да се гледа съ лекотъ. Министерството на вътрешните дѣла, което е било съзирало съ постоянните оплаквания на общините по този въпросъ, е възло становище полезно за общините. То се е произнесло вече, доколкото азъ знамъ, че не могатъ по тия начинъ да се лишаватъ отъ своите доходи общините и се е застъпвало не веднъжъ да се плаща тъзи даждия. Но то среща най-големо упорство отъ страна на Министерството на финансите, което и до днесъ, доколкото азъ знамъ, държи тоя въпросъ неразрѣшенъ и, доколкото тъ също азъ знамъ, въпросътъ е отнесенъ дори до Министерския съветъ, за да се занимава той съ него, защото има общини, които дѣйствително се намирятъ въ нѣвъзможност да посрещнатъ дори най-малките имъ нужди.

Азъ трябва да ви приведа като примеръ случая съ Щъренската община, които е такъвъ. Следъ като съ прѣврати всички приходи по тези общински даждия, общината остана безъ всѣкакви сърдечни разходи не само да заплаща напълно заплатитъ на съмействата на тези отъ своите служащи, които от欠缺 съществуватъ като войници, но не може да

заплаща дара $\frac{1}{4}$ от тия заплати. Така щото, съмействата на тия отглеждати войници се възпитват във най-ужасно състояние. Тъй не могат да получават заплатите; на своите хора, тъй не могат да получават и държавната помощ за войнишките съмейства, защото, когато се отнесат до комитета за подпомагане войнишките съмейства, тамъ имъ казват: „Вие получавате, според нарежданятията пълна заплата, съдоволено, нимате право на помощ“; а когато отидат въ общината да искат пълната заплата, която имъ се дължи, тамъ имъ казват: „Г-да! Нямаме пари, защото съмъ пръвратени постиженията от общинските даждии по най-доходните пера на общинския приходен бюджет“. Обаче не е само това. Общината е дължна да замъства отглеждати, като войници, свои чиновници, за да не спира функционирането на службите. На 100 души близо тръбва да се намърят замъстници, на които тръбва да се плаща. Ако не имъ се плаща, никой не може да ги задължи да работят, защото не са войници и защото не ще намърят възможност във това трудно време да пръвхраниват своите съмейства и във никак слу-
чай не могат да направят това благодърение на общината, да работят безплатно. Така щото, нико на съмействата на общинските служащи, сега войници, нито на тези, които ги замъстват, нито една стотинка не може да се плаща, и общинските служби не могат да функционират. Работата достигна до тамъ, че днес във Пловдив имаме само два сигурни притока на общинската каса: притокът „такси от издаване общински удостовърения“, който сега е напължен, защото се издават удостовърения винаги безплатно, тъй щото иначе почти не постъпва от него; и единът, много сигуренът дължително, особено във такива времена, че единъ много малъкъ и за споменуване притокъ — притокът отъ катофалсите. Истина, сега този притокъ е увеличенъ, защото гладът и трудностите пръвът време на войната хърчат новече хора въ земята и той е много поувеличенъ. Но понеже той е единственъ сигуренъ притокъ, и не започваме да се питаме: дотамъ ли тръбва да бъде докарана работата, щото отъ измиранието на членовете на общината да чакаме сигуренъ източник за общинския бюджетъ? Ако бъше само това, понеже съмъ се простили много и ноща за безредието съмъ обявяване на мобилизацията и войната, бихме могли да го констатираме и да минемъ. Но, г-да, печалното е, че съ всички единъ мъртвецъ, който изцялъ въ гроба, наистина, получаваме известие приходит, по заразяване за близкото бъдеще значителна част отъ общинските финанси и по този начинъ умира бъдещето на града. Азъ не говоря само за Пловдив; това е единъ случай, който ви цитирамъ. Туй, обаче, е единъ за всички по-големи общини въ България — всички безъ исклучение.

Азъ виждамъ, че това ви се вижда малко иначе смъшно. Имате право, защото сега измиранието дори на десетки милиони хора замочна да става тий общински и ноща, че всички и ноща, за които тук ви се говори, могатъ да се минат съ смъхъ. Обаче, въпреки всичко това, и не можемъ да се откажемъ отъ нашата длъжност да привлечемъ вниманието на г. г. министри, върху това иначе и да поискаме отъ тяхъ, като протестираме противъ това незаконно посагателство върху правата на общините, не само да спасяват законите, но и да помислятъ за по-нататъшните посъледствия на това, което се прави.

А отмънването разпореждането на главната реквизиция на комисия може да стане — върно е. То може да стане чрезъ обжалване пръвът Върховния административен съдъ, каквото направиха искатъ общини. Обаче, ако респективните министри не се съгласятъ да премахнатъ това по-търковане правата на общините, не само защото е беззаконно и защото е фатално за голямът български общини, то дори и когато правата на общините ще се признаятъ отъ Върховния административен съдъ, дори тогава и ноща да бъде премахнато туй пръвът действие на общините.

Азъ тръбва да ви кажа още, че това спирание, това упорство да не се допуска събиране на общинските даждии отиде до тамъ, щото, когато общините, които събиратъ сами, вместо пръвприемачите, своите доходи, се отнасятъ по-екзекутивенъ редъ да събиратъ своите приходи отъ дължините на тези даждии, отмънватъ се отгорь разпореждането, които се правятъ във това отношение. Ние, напр., по силата на контрактите, по силата на законите за градските общини, наложихме запоръкъ във Народната банка — която тръбва да плаща — на суми, които се дължатъ за изгубени даждии, напр., за кринина и кантарина отъ комитета за обществена пръввидливост. Е добре, тази мърка може се отмъни въ пользу на пръвприе-

мачите. Работата стига до тамъ, че мнозина започнаха да подозиратъ, че това покровителствуване на доставчиците за войската и за населението се прави умислено. И азъ чувамъ да казватъ пръвприемачи, които имаха часто събирането на доходите, че това спиране на събирането става умислено, за да се принудятъ такива пръвприемачи, наематели на събиране общински доходи, които не съмъ се отказвали отъ пръвприемачите си, да отидат единъ по единъ да си измъзватъ за това отдалеч разрешения. А вие можете да си представите, какът тези отдалеч разрешения, тези отдалеч индулгенции могатъ да се дадатъ на тези оставащи искажено души наематели, които държатъ още общински пръвприемачия. Това ще стане, разбира се, по силата на една негласувана отъ Народното събрание, може би, не точно спазена такса, но във всички случаи едно плащане, противъ което съмъ иматъ насто събирането на подобни доходи въ общините.

Истина е, че войната причинява едно порастване на тези общински доходи въ големъ размъръ. Това е право. По всички тези поименати отъ мене пера на общинския бюджетъ, приходитъ нараства, двойно, тройно, по нѣкъ пера и петорно. То е вѣрно. Отъ друга страна, несправедливо било било, нагледът, да се остави, щото пръвприемачите, които не съмъ се отказали отъ пръвприемачите и които, като съмъ контрактували съ общината, не съмъ пръвдържали, не съмъ разчитали, че ще има една война, която ще увеличи пакетърно тъхните доходи несправедливо било да получатъ, само тъ, всички тия доходи. Ще се съглася съ това мнение на Финансовото министерство. Обаче ако тези доходи не се даватъ въ ръцът на наемателите на общинските права затуй, защото и тъ, и общините, при даване подъ наемъ събирането на тези права, не съмъ разчитали на такова едно евентуално, неочаквано, нещо, пръввидено увеличение на доходите и съ правили своя разчетъ за нормално време, това не означава, че общините тръбва да се лишатъ отъ своите доходи. Ако вие намирате, че е несправедливо тези доходи да се оставятъ на разположение на наемателите на общинските пръвприемачия, дайте ги на общините. Вие винаги можете да внесете тукъ едно законодателно предложение за това или да уредите въпроса по другъ нѣкакъ начинъ. Не бива, обаче, да пръсувашаме истиниците на общинските приходи тий изведнъжъ и въ такъвът страшенъ размъръ, какъто това е станало, и да хвърлимъ общините въ единъ грозенъ багасъ, въ единъ неоправдимост въ финансово отношение.

Ето защо, по поводъ на тия заемъ, който става именно поради една такава нужда на времето, да се посрещне една тягостъ, наложена на общината отъ това време, и да се посрещне тъ съ заемъ поради това, че лишеватъ приходи, именно затуй азъ искамъ вървъка съ това въпросъ да привлече внимание ви и да поискамъ отъ всички, както и отъ г. г. министри, да уредите това беззаконие, което се създаде отъ главната реквизиционна комисия и отъ органите на Финансовото министерство, които стоятъ на становището, че тези доходи не тръбва да се плащатъ.

Колкото се касае до това, че общинските даждии досега не съ били събираны и че, сигурително, нима да се наимъри възможност да се опредълът тъхните размъри, за да се вземе отъ доставчиците на войската или отъ комитета за обществената пръввидливост, въ това отношение тръбва да бъдете съвършено сигурни, че даждията могатъ да се опредълът по размъръ много точно: изпълнителят съмъ ставали винаги чрезъ банки, доставящи на стоки въ столовъ чрезъ станции и точищата размъръ на дължините даждии и за кринина и кантарина, и за барнера и кръпина, и за всички други може да се установи по единъ начинъ почти математически. А тий като тези даждии съ дължини отъ доставчиците, които винаги могатъ да ги заплатятъ, на които могатъ дори да се правятъ одръжки при изпълнителят въ послѣдствие, отъ които винаги има какво да се вземе, то беззаконно е, несправедливо е, опасно е, а тий също, бихъ казалъ азъ, и пръстънно е да се оставятъ въ ръцът на доставчиците тези общински доходи, а общините да се оставятъ безъ всички средства и утвърдът години да се чудятъ какво да правятъ.

Ето това имахъ да кажа по поводъ на русенският заемъ.

Г. г. народни пръвставители! Още една дума, за да съврша. Ако не се взематъ мърки въ това направление, бѫдете уверени, че тукъ ще постъпятъ последователно маса искания на общини да правятъ заеми, които ще обременяватъ бюджетъ имъ пакетърно, за нужди минали, които тъ можахъ да си покрияте съ редовните приходи на

своя бюджетъ. Да имъ се отнеме тая възможност и да ги принуждаваме да склонятъ постоянно тежки заеми, които и безъ това ще имъ дойдатъ твърдѣ обремънителни — защото повечето отъ напитъ общини съ забетачени стъ големи заеми, безъ да съ направили доходни прѣдприятия срѣчу тѣхъ — то би било, както казахъ, и прѣстъжно.

Ето защо азъ моля да се взематъ мѣрки противъ тази опасностъ за общините.

Прѣседателътъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ Д. Тончевъ: Г. г. народни прѣдставители! Въпросътъ, който повдигна г. Лукановъ, за финансите спѣдства на общините, е единъ отъ най-важните въпроси. И трѣбва въдъ на това съображеніе, на тази важностъ на въпроса, азъ съмъ внесълъ нѣколько законодателни прѣдложения тукъ, които съ цѣлъ да се увеличаватъ финансиите спѣдства на общините. Помислете си че азъ даже, по съображеніе именно да се дадатъ спѣдства на общините по-големи, отколкото сега иматъ, посегнатъ да измѣниятъ неформата, която г. Ляпчевъ бѣше въвъзвѣ, като бѣше отпратилъ общинските налози отъ общините и ги бѣше прѣхвърлилъ въху държавата. Ако си припомните, тукъ въ моята рѣч язъ настоиляхъ, че тази система трѣбва да се подобри и да се покъмнѣчи па старата система главно по съображеніе, че общините иматъ нужда отъ спѣдства. Припомните си, тъй сѫщо, че когато се прокара възможностъ да се обложатъ съ данъкъ финаните азъ сѫщо тъй патримъни прѣдложение което се прие, да се плаща чистъ отъ този доходъ на общините.

Тъй сѫщо на общините се лава и частъ отъ други пѣкъни ланти, които азъ прѣдложихъ и които се приеха. И въ прѣти мой проекти които ше внеса тукъ въ бѫдеще тъй сѫщо се прѣвържда да се плаща на общините. Всичко това съмъ правилъ отъ единственото съображеніе, че общините трѣбва да получаватъ нѣкакви допълнителни спѣдства, съ помощта на които да могатъ да живѣятъ въ бѫдеще.

Ето защо — азъ искамъ само да направя единъ замѣтъ — като направите единъ прѣгледъ на министъра, ше си направите отъ него заключение, че азъ винаги съмъ се старалъ да се даде възможностъ на общините да иматъ спѣдства.

Запитавахъ се тъй сѫщо съ въпроса, който повдигна сега г. Лукановъ, за който ми въ говорилъ тъй сѫщо и частно. Азъ сѫ надѣвамъ, че пие ското ще дойде по единъ разрѣшението на този въпросъ, което ще задоволи и лѣтѣтъ страни и въ такъвъ случаи ще могатъ да бѫдатъ уловлетворени всички общини.

Г. г. народни прѣдставители: Но г. министъръ, не само това, ами и тѣзи налози, които се прѣдъвъждатъ въ вашия законъ, не се изплатятъ. Нѣшо повече. Вашето министерство съ отчина попада въ съпѣтъ изплатване на общинските връхни въху патентъ за спитътъ птичия.

Прѣседателътъ: Ше се гласува. Които приематъ па търпо чете на законопроекта за разрѣшението на Русенската градска община да склони заемъ на сума 100.000 л., моля, да си вдигнатъ рѣжката. (Мнозинство) Приетъ.

Отъ дѣсницата: Да мине и па второ четене.

Прѣседателътъ: Има прѣдложение да стапе сега и второто четене на законопроекта. Които приематъ това прѣдложение, моля, да си вдигнатъ рѣжката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ
за разрѣшение на Русенската градска община да склони заемъ на сума 100.000 л.“

Прѣседателътъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„Чл. 1. Разрѣшава се на Русенската градска община да склони отъ Българската народна банка заемъ на сума 100.000 л. при условия: а) годишна лихва 7%; б) срокъ за изплатване 20—30 г.; в) за да бѫде гарантирано рѣдовното изплатване лихвите и погашението на заема, ще се заложатъ излишъците отъ всички общински приходи, заложени по досегашните заеми на общината.“

Прѣседателътъ: Които приематъ чл. 1 тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„Чл. 2. Срѣдствата отъ заема ще се употребятъ изключително за борба противъ появилитѣ се въ гр. Русе епидемически болести“.

Прѣседателътъ: Които приематъ чл. 2 тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„Чл. 3. Заложените общински приходи ще се внасятъ направо на Българската народна банка, която, като одържи съответната сума за лихви и погашения, остатъкъ ще прѣдава на общинската каса“.

Прѣседателътъ: Които приематъ чл. 3 тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжката. (Мнозинство) Приетъ.

Секретарь П. Панайотовъ: (Чете)

„Чл. 4. Сумата отъ заема ще бѫде прѣдвидена на приходъ и разходъ въ допълнителенъ бюджетъ на Русенската община за 1916 г.“

Прѣседателътъ: Които приематъ чл. 4 тъй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжката. (Мнозинство) Приетъ.

Пристигаме по-нататъкъ къмъ слѣдующия пунктъ отъ днешна рѣдъ — прѣдложение за одобрѣніе указът и докладътъ за разрѣшението обикновени свръхсмѣтни кредити, съгласно чл. 126 отъ конституцията по бюджета за 1914 г., и за прѣнесените суми отъ запазените фондове, за усиливане кредитъ по нѣкои параграфи на бюджета за сѫщата година.

Г. г. народни прѣдставители! Прѣвъз 1914 и 1915 г. съ постановления на Министерския съвѣтъ, одобряваніи съ указъ съ разрѣшението свръхсмѣтни кредити, съгласно чл. 126 отъ конституцията по бюджета за 1914 г. и за прѣнесените суми отъ запазените фондове за усиливане на кредитъ по нѣкои параграфи на бюджета за сѫщата година.

Г. г. народни прѣдставители! Прѣвъз 1914 и 1915 г. съ постановления на Министерския съвѣтъ, одобряваніи съ указъ съ разрѣшението свръхсмѣтни кредити, съгласно чл. 126 отъ конституцията по бюджета за 1914 г. и за прѣнесените суми отъ запазените фондове за усиливане на кредитъ по нѣкои параграфи на бюджета за сѫщата година.

„Освѣтъ това, съгласно чл. 62 отъ закона за отчетността по бюджета, споредъ измѣненията му съ § 5 па закона отъ 8 мартъ 1911 г., разрѣшено е съ царски указъ принасянето на суми отъ запазените фондове по бюджета за 1914 г. на разните министерства, за усиливане на кредитъ, подробно означени въ приложената таблица подъ буква „А“, на обща сума 440.000 л.

„Освѣтъ това, съгласно чл. 62 отъ закона за отчетността по бюджета, споредъ измѣненията му съ § 5 па закона отъ 8 мартъ 1911 г., разрѣшено е съ царски указъ принасянето на суми отъ запазените фондове по бюджета за 1914 г. на разните министерства, за усиливане на кредитъ, подробно означени въ приложената таблица подъ буква „Б“, на обща сума 1.374.288 л.

„Като докладвамъ това съгласно чл. 82 отъ закона за отчетността по бюджета на Народното събрание, имамъ честъ да го помоля да гласува прѣдложението за одобрѣването тѣзи укази.“

„София, януари 1916 г.

Министъръ на финансите: Д. Тончевъ

„ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за одобрѣніе указът и докладътъ за разрѣшаване обикновени свръхсмѣтни кредити на разните министерства, съгласно чл. 126 отъ конституцията по бюджета, за 1914 г. и за прѣнесените суми отъ запазените фондове за усиливане кредитъ по нѣкои параграфи отъ бюджета за сѫщата година, съгласно чл. 62 отъ закона за отчетността по бюджета.“

„Членъ единъ единственъ. Одобряватъ се указъ и докладъ:“

„1. За разрѣшението обикновени свръхсмѣтни кредити на разните министерства, съгласно чл. 126 отъ конституцията, по бюджета за 1914 г., подробното означени въ приложената таблица „А“, на обща сума 440.000 л. и

„2. За прѣнесените суми отъ запазените фондове за усиливане на кредитъ по нѣкои параграфи отъ бюджета на разните министерства за 1914 г., съгласно чл. 62 отъ закона за отчетността по бюджета, подробното означени въ приложената таблица „Б“, на обща сума 1.374.288 л.“

Таблица „А“

за разръшените свръхсмѣтни кредити на разните министерства по бюджета за 1914 г. съгласно чл. 126 отъ конституцията и чл. чл. 30 и 32 отъ закона за отчетността по бюджета, споредъ измѣненията и допълненията на последния съ § 3 на закона отъ 8 мартъ 1911 г.

№ по редъ	Номеръ и дата на указа, съ който се утвърденъ свръхсмѣтниятъ кредитъ	Сума	За каква цел е разръшенъ свръхсмѣтниятъ кредитъ	Въ кой брой на „Държавенъ вѣстникъ“ е обнародванъ указъ
	Министерство на вътрѣшните работи и народното здраве.			
1	№ 7 отъ 26. I. 1914 г.	300.000 —	Помощь за поддържане бѣженцѣ отъ Македония и Тракия	Брой 27 отъ 3. II. 1914 г.
2	№ 13 отъ 23. II. 1914 г.	20.000 —	Набавяне избирателни пликове	Брой 52 отъ 6. III. 1914 г.
3	№ 21 отъ 14. III. 1914 г.	40.000 —	Помощь за доизкарване санаториума „Фердинандъ Г“ въ Искрецъ	Брой 65 отъ 21. III. 1914 г.
	Всичко . .	360.000 —		
	Министерство на финансите.			
4	№ 25 отъ 20. III. 1914 г.	10.000 —	Заплата на архиваръ-секретаря, писаръ, машинистъ, 2 наемни стенографи, 2 разсилни, за печатане на книга, за канцеларски и пр. потребни на държавното обвинение	Брой 67 отъ 24. III. 1914 г.
	Всичко . .	10.000 —		
	Министерство на търговията, промишлеността и труда.			
5	№ 14 отъ 25. II. 1914 г.	30.000 —	Купуване и наемане електрически машини за нуждите на Главната дирекция на статистиката	Брой 52 отъ 6. III. 1914 г.
	Всичко . .	30.000 —		
	Министерство на обществените сгради, пътищата и благоустройството.			
6	№ 16 отъ 25. II. 1915 г.	40.000 —	Направа паянтови или други врѣмени здания за помѣщения на митниците и стражата въ пунктовете: Брѣзница, Любячово, Косторино, Попово (Наипли) и Кале-Чифликъ	Брой 52 отъ 6. III. 1914 г.
	Всичко . .	40.000 —		
	Всичко по бюджета за 1914 г. . .	440.000 —		

Забѣлѣжка. Осънъ сумата 440.000 л., показана въ настоящата таблица, разрѣши сѫщ. съ 200.000 л. на Министерството на финансите направо отъ Народното събрание — помощъ на българското дружество „Червенъ Кръстъ“. Този свръхсмѣтенъ кредитъ е утвърденъ съ указъ № 94 отъ 30 декември 1914 г. (брой 8 на „Държавенъ вѣстникъ“ отъ 12 януари 1915 г.)

Таблица „Б“

за прънесените суми отъ запазените фондове за усилване на кредитите по нѣкои параграфи отъ бюджетите на разните министерства за 1914 г. съгласно съ чл. 62 отъ закона за отчетността по бюджета, споредъ измѣнението и допълнението му съ § 5 на закона отъ 8 мартъ 1911 г.

№ по редъ	Нумеръ и дата на указа, съ който е разрѣшено да стане прѣнасянето на сумите	Сума	За попълване		Наименование на разхода	Въ кой брой на „Държавенъ вѣстникъ“ е обнародуванъ указъ
			леva	глава	\$\$	
1	Върховно правителство. № 12 отъ 1. IV. 1915 г. . . .	105	V	25	Освѣтление и отопление	Брой 80 отъ 11. IV. 1915 г.
	Всичко . . .	105				
2	Държавни дългове. № 3 отъ 28. I. 1915 г. . . .	98,349	I	16	Разница въ курса, комисиона и други разноски по прѣводъ на суми въ странство.	
		1.651	IV	32	Канцеларски потрѣби, пощенски разноски, мобелировка и пр.	Брой 33 отъ 10. II. 1915 г.
	Всичко . . .	100.000				
3	Министерство на външнитѣ работи и на изповѣданията. № 86 отъ 26. XI. 1914 г. . . .	12.000	III	11	Канцеларски потрѣби, писма, телеграми и пр.	
		15.000	IV	21	Командировки по служебни работи на длъжностни и частни лица	Брой 273 отъ 1. XII. 1914 г.
4	№ 4 отъ 6. II. 1915 г. . . .	5.000	III	11	Канцеларски потрѣби, писма, телеграми и пр.	
		5.000	IV	21	Командировки по служебни работи на длъжностни и частни лица	Брой 38 отъ 16. II. 1915 г.
5	№ 25 отъ 20. V. 1915 г. . . .	3.000	III	12	Освѣтление и отопление	Брой 119 отъ 30. V. 1915 г.
	Всичко . . .	40.000				
6	Министерство на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве. № 57 отъ 30. VII. 1914 г. . . .	5.000	V	26	Платни и дневни пари за командировки по служебни работи и пр.	
		2.000	V	28	Прѣвозване оржжие, облѣкло и други правителствени вещи.	
		500	IX	64	Формено облѣкло на гвардиянитѣ при карантинъ и пр.	
7		4.000	V	28	Прѣвозване оржжие, облѣкло и други правителствени вѣщи.	Брой 177 отъ 8. VIII. 1914 г.
8	№ 68 отъ 8. IX. 1914 г. . . .	500	X	69	Обезщетение за поврѣди на здания, наести за държавни учрѣждения.	
		360	X	74	Възнаграждения на членовете въ комисии по изработване и прѣглеждане законопроекти и пр.	
		500	I	3	Отопление и освѣтление.	
		1.000	II	6	Отопление и освѣтление на окръжните управлени.	
		800	III	10	Награда на отличившите се стражари и пр. . .	
		500	III	19	Прѣвозване затворници и други прѣпращани лица.	
		500	VI	36	Отопление и освѣтление на бактериологически институтъ.	
	№ 73 отъ 3. X. 1914 г. . . .	1.400	VI	37	Наемъ помѣщение на бактериологически институтъ.	Брой 210 отъ 17. IX. 1914 г.
		2.000	VII	44	Канцеларски потрѣби, покъжина, мобили и пр.	
		800	X	75	Помощь на заболѣли чиновници и пр.	
						Брой 230 отъ 11. X. 1914 г.

№ по редът	Нумеръ и дата на указа, съ който е разрешено да стане прѣнасянето на сумите	Сума	За попълване		Наименование на разхода	Въ кой брой на „Държавенъ вѣстникъ“ е обнародуванъ указътъ
			леva	глава	\$\$	
9	№ 77 отъ 23. X. 1914 г. . .	1.000	III	10	Награда на отличившитъ се и помощъ на потърпѣвши загуба стражари при изпълнение службата	Брой 248 отъ 1. XI. 1914 г.
		500 1.125	II II	6 7	Отопление и освѣтление. Печатане годишнитъ доклади на окръжните управители.	
10	№ 85 отъ 26. XI. 1914 г. . .	1.000 1.000 50	V VII IX	28 44 64	Прѣвозване оржжие, облѣкло и пр. Канцеларски потреби и пр. Формено облѣкло на вардачите при карантините и пр.	Брой 271 отъ 28. XI. 1914 г.
		200 500 300	I II III	2 6 10	Канцеларски потреби. Отопление и освѣтление. Награда на отличившитъ се и помощъ на потърпѣвши загуба стражари при изпълнение службата.	
		1.000 100	III V	19 27	Прѣвозване затворници и пр. Дребни и бързи поправки на здания и поддържане градини.	
11	№ 2 отъ 23. I. 1915 г. . .	1.000 150 1.600 800 15.000 2.000 500 5.000 150	V VI VI VI VII VII VII IX X	28 32 33 36 43 53 54 62 75	Прѣвозване оржжие и пр. Канцеларски разноски, мобили и пр. Отопление и освѣтление. Отопление и освѣтление на бактериологическия институтъ. Отопление и освѣтление на болниците и пр. Купуване и поддържане коне, кола и пр. Разноски по погребение умрѣли въ болниците и пр. Платни и дневни пари за комадировки и пр. Помощъ на заболѣви чиновници и служащи при изпълнение на службата и пр.	Брой 27 отъ 3. II. 1915 г.
		500 1.391 5.000	II II III	6 8 14	Отопление и освѣтление. Наемъ за помѣщения. Купуване и поддържане облѣкло и въоружение на стражата и пр.	
		1.500 500 3.500 4.020	III III V VI	17 19 22 30	Храна на задържаните лица въ полицейските затвори. Прѣвозване затворници и други прѣпращани лица. Печатане книжа и обнародване обявления. Възнаграждение за засѣданятията на председателя и членовете на Върховния медицински съветъ и пр.	
12	№ 4 отъ 6. II. 1915 г. . .	1.500 350 2.000 2.000 3.000 2.000 2.000 1.000 2.152 1.270	VI VI VII VII VII VII VII IX X X	33 36 49 50 51 53 54 63 73 74	Отопление и освѣтление. Отопление и освѣтление на бактериологическия институтъ: Поддържане старо облѣкло, мобили и пр. Пране, кѫпане и пр. Лѣкарства, прѣвързочни материали и пр. Купуване и поддържане коне, кола и пр. Разноски по погребение умрѣли и пр. Малки и бързи поправки на здания и пр. Изплащање изгубени процеси и пр. Възнаграждение на членовете въ комисии по изработване и прѣглеждане законопроекти и пр.	Брой 38 отъ 16. II. 1915 г.

№ по редъ	Нумеръ и дата на указа, съ който е разръщено да стане прѣнасянето на сумитъ	Сума	За попълване		Наименование на разхода	Въ кой брой на Държавенъ вѣстникъ е обнародванъ указътъ
			лева	глава	§§	
13	№ 17 отъ 27. IV. 1915 г. . .	10	I	2	Канцеларски потрѣби.	
		200	II	6	Отопление и освѣтление.	
		200	III	13	Наемъ помѣщения на околийските управления.	
		1.000	III	14	Купуване и поддържане облѣкло и въоръжение на стражата и пр.	
		500	III	17	Храна на задържаните лица въ полицейските затвори.	
		500	III	19	Прѣвозване затворници и други прѣпращани лица	
		800	V	22	Печатане книжа и обнародване обявления.	
		50	V	27	Дребни и бѣрзи поправки на здания и поддържане градини.	
		2.000	VII	50	Пране, кѫпане, мисне и пр.	
		5.000	VII	51	Лѣкарства, прѣвързочни материали и пр.	
14	№ 25 отъ 20. V. 1915 г. . .	2.500	VII	53	Купуване и поддържане коне и пр.	
		1.800	VII	54	Разноски по погребение умрѣли и пр.	Брой 105 отъ 14. V. 1915 г.
		1.450	III	13	Наемъ помѣщения.	
		1.500	III	14	Купуване и поддържане облѣкло и въоръжение на стражата.	
		2.700	III	17	Храна на задържаните лица въ полицейските затвори.	
15	Министерство на народното просвѣщението.	200	V	27	Дребни и бѣрзи поправки на здания и поддържане градини.	
		950	IX	62	Платни и дневни пари за командировки и прѣмѣстване чиновници и служачи по санитарното вѣломство и пр.	Брой 119 отъ 30. V. 1915 г.
		Всичко . .		107.878		
15	№ 45 отъ 10. VI. 1914 г. . .	1.000	I	3	Изплащане комисиона, остатъци и други суми на Българската народна банка и пр.	Брой 138 отъ 23. VI. 1914 г.
16	№ 71 отъ 22. IX. 1914 г. . .	6.000	I	4	Печатане вѣдомости, бланки, законопроекти и пр.	Брой 228 отъ 9. X. 1914 г.
		600	V	29	Купуване и поправяне покъщница, малки поправки и пр.	
17	№ 77 отъ 23. X. 1914 г. . .	400	VIII	50	Канцеларски потрѣби, печатане годишници, каталоги и пр.	
		200	VIII	57	Формено облѣкло и обуща на прислужниците.	
		10.000	XI	80	Връщане неправилно внесени въ съкровището суми	Брой 248 отъ 1. XI. 1914 г.
18	№ 1 отъ 12. I. 1915 г. . .	2.000	I	3	Канцеларски потрѣби и пр.	
		2.000	III	18	Формено облѣкло и обуща на прислужниците.	
		3.500	XI	76	Възнаграждение на членовете отъ учебния съвѣтъ и пр.	Брой 12 отъ 16. I. 1915 г.
19	№ 15 отъ 18. IV. 1915 г. . .	100	I	4	Печатане вѣдомости, бланки, законопроекти и пр.	
		1.700	VII	41	Наемане помѣщения.	
		750	XI	77	Възнаграждения на членовете отъ дисциплинарните комисии	Брой 97 отъ 4. V. 1915 г.
20	№ 21 отъ 11. V. 1915 г. . .	2.140	I	4	Печатане вѣдомости, бланки и пр.	
		4.102	III	12	Наемане помѣщения за държавните срѣдни специални училища	
		2.393	IV	21	Канцеларски потрѣби, пощенски разноски и пр.	
		717	XI	78	Възнаграждение на преподавателите въ допълнителните курсове	
21	№ 25 отъ 20. V. 1915 г. . .	4.937	III	12	Наемане помѣщения за държавните срѣдни специални училища.	Брой 117 отъ 28. V. 1915 г.
		2.376	XI	78	Възнаграждение на преподавателите въ допълнителните курсове	
		Всичко . .		44.915		

№ по редъ	Нумеръ и дата на указа, съ които е разрешено да стане прѣнасянето на сумитѣ	Сума	За погълване	Наименование на разхода			Въ кой брой на Държавен вѣстникъ е обнародванъ указъ
				лева	глава	\$\$	
Министерство на финансите.							
22	№ 45 отъ 10. VI. 1914 г. . .	6.946 20.000	I IV	5 18	Наемъ помѣщения. Напечатване бандероли за кибрить, цигарни книжки и карти за игра.		
		500	VI	28	Разноски по прѣвеждане суми въ странство, разлика отъ курса на монетитѣ и пр.		Брой 138 отъ 23. VI. 1914 г.
23	№ 57 отъ 30. VII. 1914 г. . .	2.000 2.000	I IV	2 15	Канцеларски потреби. Канцеларски разноски, отопление, освѣтление и пр. на акцизнитѣ управлzenia		Брой 177 отъ 8. VIII. 1914 г.
24	№ 68 отъ 8. IX. 1914 г. . .	5.000 3.500 4.000 6.650	I I IV VI	2 5 15 28	Канцеларски разходи, купуване мобили и пр. Наемъ помѣщение. Канцеларски разноски и пр. на акцизнитѣ управлzenia. Разноски по прѣвеждане суми въ странство и пр.		Брой 210 отъ 17. IX. 1914 г.
25	№ 81 отъ 13. XI. 1914 г. . .	1.000 1.000	I I	2 3	Канцеларски разходи и пр. Освѣтление и отопление.		Брой 267 отъ 24. XI. 1914 г.
		3.000 300	I I	3 4	Освѣтление и отопление. Купуване книги, абониране вѣстници и пр.		
26	№ 86 отъ 26. XI. 1914 г. . .	8.00 2.000 1.000	VI VI VI	26 27 34	Командирорки по служебни работи и пр. Прѣнасяне и опак. разни пратки и пр. Изплащане изгубени процеси, обезщетения и пр.		Брой 273 отъ 1. XII. 1914 г.
27	№ 88 отъ 8. XII. 1914 г. . .	15.000 2.000	VI VI	26 34	Командирорка по служебни работи на длѣжностни лица и пр. Изплащане изгубени процеси, обезщетения и пр.		Брой 283 отъ 12. XII. 1914 г.
28	№ 96 отъ 30. XII. 1914 г. . .	2.000 104 6.000	I I VI	2 4 26	Канцеларски разходи и пр. Купуване книги, абониране вѣстници и пр. Командирорки по служебни работи на длѣжностни и частни лица		Брой 6 отъ 9. I. 1915 г.
29	№ 1 отъ 12. I. 1915 г. . .	50 2.138	I VI	4 25	Купуване книги, абониране вѣстници и пр. Облѣкло и въоръжение на митнишкитѣ и акцизни стражари и пристави		Брой 12 отъ 16. I. 1915 г.
		15 200	I VI	4 25	Купуване книги, абониране вѣстници и пр. Облѣкло и въоръжение на митнишкитѣ и акцизни стражари, пристави и пр.		
30	№ 25 отъ 20. V. 1915 г. . .	658 940 19 3.980	VI VI VI VI	26 27 28 37	Командирорки по служебни работи на длѣжностни и частни лица и пр. Прѣнасяне и опак. разни пратки и пр. Разноски по прѣвеждане суми въ странство, разлика отъ курса на монетитѣ и пр. Завеждане данъч. партидни книги и пр.		Брой 119 отъ 30. V. 1915 г.
	Всичко . . .	100.000					
Министерство на правосъдието.							
31	№ 46 отъ 24. VI. 1914 г. . .	1.800 5.000 15.000 800 800	I IV IV IV IV	3 19 21 27 29	Отопление и освѣтление. Купуване книги за библиотеки, абониране списания, вѣстници и пр. Платни и дневни пари за командирорки по служебни работи и пр. Непрѣвидени разходи. Повръщане неправилно внесени въ хазната суми отъ склучени бюджетни упражнения		Брой 142 отъ 27. VI. 1914 г.
32	№ 68 отъ 8. IX. 1914 г. . .	1.350	IV	27	Непрѣвидени разходи		Брой 210 отъ 17. IX. 1914 г.
33	№ 73 отъ 3. X. 1914 г. . .	1.000 20.000	I IV	2 21	За канцеларски разноски, материали и пр. Платни и дневни пари за командирорки и пр.		Брой 230 отъ 11. X. 1914 г.

№ по редък	Нумеръ и дата на указа, съ който е разрешено да стане прѣнасянето на сумитѣ	Сума	За попълване	Наименование на разхода		Въ кой брой на Държавенъ вѣст- никъ е обнарод- ваниъ указътъ	
				леva	глава		
34	№ 86 отъ 26. XI. 1914 г. . .	1.200	I	2	Канцеларски разноски, материали за литография и пр.	Брой 273 отъ 1. XII. 1914 г.	
		450	I	3	Освѣтление и отопление.		
		10.000	III	15	Купуване и поддържане: дрехи, легла, покъщнина.		
		4.000	IV	21	Пътни и дневни пари за командировки по служебни работи и пр.		
		5.000	IV	22	Пътни и дневни пари на съдебните заседатели и пр.		
35	№ 88 отъ 8. XII. 1914 г. . .	3.200	II	9	Отопление и освѣтление.	Брой 283 отъ 12. XI. 1914 г.	
		2.800	IV	24	Възнаграждение на членове отъ комисии по изработване на законопроекти		
36	№ 96 отъ 30. XII. 1914 г. . .	310	I	3	Отопление и освѣтление.	Брой 6 отъ 9. I. 1915 г.	
		185	III	17	Купуване ордия и материали за работа и пр.		
		105	IV	21	Пътни и дневни пари и пр.		
Всичко . . .		73.000					
Министерство на войната.							
37	№ 71 отъ 22. IX. 1914 г. . .	150.000	XI	29	Прѣвозване войскови тежести, разходи по укупорката имъ и пр.	Брой 228 отъ 9. X. 1914 г.	
		40.000	XI	37	Изплащане суми по изгубени процеси, обезщетения и пр.		
		10.000	XI	40	Повръщане неправилно внесени суми		
38	№ 77 отъ 23. X. 1914 г. . .	30.000	X	21	Канцеларски разходи въ частите, учрѣжденията и заведенията, поддържане музикалните оркестри и пр.	Брой 248 отъ 1. XI. 1914 г.	
		24.000	XI	32	Купуване и поддържане разни учебници и пр.		
		3.000	XI	38	Възнаграждение на граждански лѣкари и пр.		
39	№ 85 отъ 26. XI. 1914 г. . .	50.000	XI	37	Изплащане суми по изгубени процеси и пр.	Брой 271 отъ 28. XI. 1914 г.	
		60.000	XI	40	Повръщане неправилно внесени суми и пр.		
40	№ 11 отъ 1. IV. 1915 г. . .	685	V	9	Мазане, чистене, поправки и пр.	Брой 78 отъ 9. IV. 1915 г.	
		1.500	X	22	Разходи по погребение на умрѣли войници и пр.		
		14.500	XI	32	Купуване и поддържане разни учебници и пр.		
		16.315	XI	38	Възнаграждение на граждански лѣкари и фелдшери за ползване съ медицинска помощъ войсковите части и пр.		
		400.000					
Министерство на търго- вията, промишлеността и труда.							
41	№ 71 отъ 22. IX. 1914 г. . .	2.000	I	4	Печатене закони, правилници и пр.	Брой 228 отъ 9. X. 1914 г.	
		900	I	6	Облѣкло на разсилнитѣ.		
		10.000	II	32	Постройка на павилиони, пещи и пр.		
		8.000	VI	106	Разноски по прѣвеждане суми въ странство . . .		
42	№ 81 отъ 13. XI. 1915 г. . .	660	I	5	Наемъ помѣщенія.	Брой 267 отъ 24. XI. 1914 г.	
		3.000	II	23	Надници до 1·50 л. и за плащане на парче на ученицитѣ-работници въ индустриталните училища.		
		2.000	II	35	Надници до 1·50 л. за плащане на парче на ученицитѣ работници въ занаятчийските училища.		
43	№ 4 отъ 6. II. 1915 г. . .	9.000	III	70	Купуване разни материали, машини и пр.	Брой 38 отъ 16. II. 1915 г.	
		1.400	III	68	Работници съ дневна заплата, на парче или по мѣра		
44	№ 21 отъ 11. V. 1915 г. . .	3.000	II	32	Постройка на павилиони, пещи и пр.	Брой 117 отъ 28. V. 1915 г.	
		39.960					

№ по редъ	Нумеръ и дата на указа, съ който е разрешено да стане прѣнасянето на сумитѣ	Сума	За попълване	Наименование на разхода			Въ кой брой на Държавенъ вѣстникъ е обнародванъ указътъ
				леva	глава	\$\$	
Министерство на земедѣлието и държавните имоти.							
45	№ 77 отъ 23. X. 1914 г. . .	347	IV	84	Образуване разсадници въ лѣсничествата и пр.		Брой 248 отъ 1. XI 1914 г.
		3.000	II	20	Поддържане училища и стопанства, набавяне разни учебни пособия и пр.		
46	(№ 88 отъ 8. XII. 1914 г. . . № 23 отъ 11. V. 1915 г. . .)	4.000 10.000 12.000 1.000	III III III III	58 63 66 70	Печатане разни книжа. Храна на работниците по 60-ст. единому и пр. Купуване и поправяне земедѣлски оръдия и пр. Устройство, приспособление съ поправка на торища, чешми, кладенци и пр.		Брой 283 и 114 отъ 12. XII. 1914 и 21. V. 1915 г.
		2.000 140 2.000 320 9.000	I III IV VII VIII	2 62 86 112 116	Канцеларски потрѣби, абонаментъ и пр. Канцеларски потрѣби, публикации и пр. Купуване работни коне, волове, храна. Канцеларски потрѣби, отопление и пр. Платни и дневни пари за командировки и пр.		Брой 38 отъ 16. II. 1915 г.
47	№ 4 отъ 6. II. 1915 г. . .	4.275 1.918	VIII	44 115	Прѣправки, поправки и пр. Платни и дневни пари за командировки на длѣностни и частни лица		Брой 107 отъ 16. V. 1915 г.
	Всичко . .	50.000					
Министерство на общественитетъ сгради, платищата и благоустройството.							
49	№ 19 отъ 3. III. 1914 г. . .	10.000	V	23	Купуване и настанияване лимниметри (пегели), километрически и профилни камъни и пр. . . .		Брой 56 отъ 11. III. 1914 г.
50	№ 38 отъ 18. V. 1914 г. . .	3.000 8.755 10.000 1.000	I I III VIII	2 5 14 39	Канцеларски потрѣби, писма и пр. Наемане помъщения. Канцеларски потрѣби, писма и пр., при окрежните и участъкови инженери. Непрѣвидени разходи		Брой 119 отъ 31. V. 1914 г.
51	№ 46 отъ 24 VI. 1914 г. . .	1.500 2.000 5.00 500 10.000 10.000	I I I VIII VIII VIII	2 3 4 31 32 33	Канцеларски потрѣби, писма, телеграми и пр. Отопление и освѣтление. Облѣкло на разсилните. Вѣстници, списания, книги и пр. Печатане разни книжа, бланки и пр. Командировки по служебни работи на длѣностни и частни лица		Брой 142 отъ 27. VI. 1914 г.
52	№ 86 отъ 26. XI. 1914 г. . .	4.000 1.000 1.000 30.000	I I II V	2 3 8 24	Канцеларски потрѣби, писма и пр. Отопление и освѣтление. Канцеларски потрѣби, печатане разни книжа и пр. Изучаване водните условия на царството, за извършване нѣкои необходими работи по водите, прѣвозъ на разни материали и пр.		Брой 273 отъ 1. XII. 1914 г.
		5.000	VIII	33	Командировки по служебни работи и пр.		
53	№ 1 отъ 12. I. 1915 г. . .	7.000	VIII	33	Командировки по служебни работи на длѣностни и частни лица		Брой 12 отъ 16. I. 1915 г.
54	№ 19 отъ 11. V. 1915 г. . .	2.300 100 300 1.600 10.000 2.775	I II II VIII VII VIII	3 8 9 31 32 33	Отопление и освѣтление. Канцеларски потрѣби, печатане разни книжа. Отопление и освѣтление на техническото училище. Вѣстници, списания, книги и пр. Печатане разни книжа, бланки и пр. Командировки по служебни работи на длѣностни и частни лица и пр.		Брой 111 отъ 21. V. 1915 г. Брой 115 отъ 26. V. 1915 г.
55	№ 24 отъ 15. V. 1915 г. . .	2.000	VIII	39	Непрѣвидени разходи		
	Всичко . .	124.330					

№ по редъ	Нумеръ и дата на указа, съ който е разрешено да стане прѣнасянето на сумитъ	Сума	За попълване	Наименование на разхода		Въ кой брой на Държавенъ вѣст- никъ е обнарод- ванъ указъ
				лева	глава	
	Министерство на желѣз- ниците, пощите и телегра- фите. <i>(Главна дирекция на желѣз- ниците и пристанищата).</i>					
56	№ 68 отъ 8. IX. 1914 г. . . .					
		6.000	II	2	Купуване, прѣвозъ и мито на инвентарни прѣд- мети, мобили и пр.	
		10.000	IV	15	Товаряне и разтоваряне стоки отъ параходите по Дунава въ вагоните и обратно.	
		10.000	XI	36	Купуване, прѣвозъ и мито на писмени принад- лежности и пр.	
		4.000	XI	43	Изгубени процеси.	
		900	XIII	49	Канцеларски материали и потрѣби, инвентарни прѣдмети, такси за писма и пр.	
57	№ 77 отъ 23. X. 1914 г.					Брой 210 отъ 17. IX. 1914 г.
	{ № 5 отъ 22. II. 1915 г.					
		1.000	II	6	Облѣкло и обуща на разсилнитѣ.	
		4.000	IV	15	Товаряне и разтоваряне на стоки отъ парахо- дите по Дунава въ вагоните и обратно.	
		15.000	XI	36	Купуване, прѣвозъ и мито на писмени принад- лежности и пр.	
		4.000	XIII	55	Въглища и масло за ремаркьорите и пр.	
58	{ № 81 отъ 13. XI. 1914 г.					Брой 248 и 51 отъ 1. XI. 1914 г. и 4. III. 1915 г.
	{ № 22 отъ 11. V. 1915 г.					
		3.000	II	2	Купуване, прѣвозъ и мито на инвентарни прѣд- мети.	
		2.400	II	3	Освѣтление и отопление.	
		1.300	II	6	Облѣкло и обуща на разсилнитѣ.	
		4.000	IV	10	Формено облѣкло на стрѣлочниците, спирачи и и пр.	
		5.000	XI	36	Купуване, прѣвозъ и мито на писмени принадлеж- ности и пр.	
		20.000	XI	39	Платни и дневни пари за командировки по слу- жебни работи на длѣжностни и частни лица и пр.	
		1.000	XI	40	Врѣмени помощи за погребение бѣдни и пр. . .	
59	№ 96 отъ 30. XII. 1914 г.					Брой 267 и 110 отъ 24. XII. 914 г. и 20. V. 1915 г.
		20.000	IV	12	Километрическо вѣзвенаграждение и пр.	
		10.000	IV	13	Маневрени пари на станционния персоналъ и пр.	
		12.000	IV	14	Обезщетение за изгубени и поврѣдени стоки и пр.	
		1.000	XI	40	Врѣмени помощи за погребение бѣдни и пр.	
		600	XIII	49	Канцеларски материали	
60	№ 8 отъ 13. III. 1915 г.					Брой 6 отъ 9. I. 1915 г.
		15.000	XI	39	Платни и дневни пари за командировки по слу- жебни работи на длѣжностни и частни лица.	
		600	XI	40	Врѣмени помощи за погребение бѣдни и постра- дали чиновници и п. .	
		2.500	XI	41	Наемъ помѣщения	
61	№ 24 отъ 15. V. 1915 г.					Брой 67 отъ 27. III. 1915 г.
		4.000	IV	13	Маневрени пари на станционния персоналъ.	
		19.000	VII	19e	Наемане волюнаемни спирачи и стрѣлочници съ надница.	
		2.500	XI	38	Купуване, прѣвозъ и мито на лѣкарства, прѣвър- зочни материали и пр.	
62	№ 25 отъ 20. V. 1915 г.	1.200	IV	13	Маневрени пари на станционния персоналъ . . .	
		Всичко			180.000	

№ по редък	Нумеръ и дата на указа, съ който е разръщено да стане прѣнасянето на сумитѣ	Сума	За попълване	Наименование на разхода		Въ кой брой на Държавенъ вѣст- никъ е обнарод- ванъ указътъ
				леva	глава	
63	Главна дирекция на по- щитѣ, телеграфитѣ и теле- фонитѣ. № 19 отъ 11. V. 1915 г. . .	40.000 10.000 4.000 500 7.000 10.000 4.000 20.000 Всичко . .	I II II III III III III III 95.000	7 14 18 20 21 22 23 bis 25	Комисиона и други разноски по прѣзеждане суми въ странство. Насъмъ помѣщения на телеграфонощенскитѣ и тел- ефонни станции. Прѣнасяне пощата по сухопътнитѣ пощенски трактове и пр. Купуване книги, абониране вѣстници и пр. Формено облѣкло, калпаци, фуражки и пр. Печатане разни книжа, бланки и пр. Дневни пари на чиновниците и служащи въ новитѣ земи. Ръчна работа и пренасяне прѣдмети и материали по постройка на нови и поддържанс на същес- твующитѣ телеграфни и телефони линии и пр.	Брой 111 отъ 21. V. 1915 г.
64	№ 73 отъ 3. X. 1914 г. . .	5 000	I	4	Канцеларски и чертежнически материали и пр.	Брой 230 отъ 11. XI. 1914 г.
65	№ 77 отъ 23. X. 1914 г. . .	2.000 800 500	I I I	6 7 8	Отопление и освѣтление. Купуване мобили, желѣзни каси и пр. Купуване и подвързване на технически книги . . .	Брой 248 отъ 4. X. 1914 г.
66	№ 7 отъ 27. II. 1915 г. . .	3.725 705 205	I I I	5 6 8	Печатане закони, правила и пр. Отопление и освѣтление. Купуване и подвързване на технически книги и списания	Брой 54 отъ 7. III. 1915 г.
67	№ 21 отъ 11. V. 1915 г. . .	900 500 200 400	I I I I	4 5 6 8	Канцеларски и чертежнически материали, пощен- ски, телеграфни и телефонни такси и пр. Печатане закони, правила и пр. Отопление и освѣтление. Купуване и подвързване на технически книги и списания	Брой 117 отъ 28. V. 1915 г.
	Всичко . .	14.935				
68	Министерство на земле- дѣлието и държавнитѣ имоти. (фондъ епизоотиите)	2.000 1.610	II II	4 9	Купуване апара и, микроскопи и пр. Командировки по служебни работи на врѣменния персоналъ	Брой 107 отъ 16. V. 1915 г.
	Всичко . .	3.610				
	А всичко по бюджета за 1914 г.	1.374.233				

Забѣлѣжка: Въ оригиналнитѣ укази за прѣхвърляне суми отъ запазенитѣ фондове, издадени до 31 юлий 1914 г. параграфитѣ сѫ показани
споредъ бюджета за 1913 г., кояже не бѣше още гласуванъ отъ Народното събрание редовниятъ бюджетъ за 1914 г.

Пръдседателъ: Ще се гласува Които приематъ предложението за одобрение указите, прочетено отъ г. секретаря съ приложението му, моля, да си вдигнатъ ръката. (Мнозинство) Приетъ.

Съ това се изчертава дневният редъ.

Ще определимъ дневния редъ на следующето засъдание, което ще бъде, по правилника, въ петъкъ.

На дневенъ редъ ще имаме, на първо място:

Трето четене на законопроектите, които се приеха днесъ на второ четене;

На второ място, второ четене на законопроектите: а) за прътопяване 2.000.000 къса петлевови сребърни монети или 10.000.000 л. въ двулевови, еднолевови и 50 стотинкови и б) за парничното доволствие на въздухоплавателите.

Съвърдъл туй, на първо четене законопроектите: а) за изменение на чл. 3 отъ правилника за подпомагане воинишването семейства; б) за допълнителенъ свръхсъмѣтъ кредитъ къмъ бюджетите на пенсионните фондове по гражданското и военното въдомство на сума 254.061 л. и на фонда за общинските наложения на сума 23.200 л. за първото шестмесечие на 1916 г. и в) за разрешение да се изразходва сумата 630.000 л. за започване и довършване постройките на войскови здания отъ извънредния свръхсъмѣтъ кредитъ 150.000.000 л., разрешенъ съ закона за

попълване и поправка на материалната част на армията съ изключение на законопроекта за намаление вносногото мито и други бории на сапуните отъ типа „сънлайт“, които се отложи.

И най-послѣдно, разглеждане предложението: а) за одобрение VIII-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засъданието му отъ 19 октомври 1915 г., протоколъ № 166, съ което се постановява, щото храмътъ-паметникъ при Народното събрание да се именува „Св. св. равноапостоли Кирил и Методий“; б) за одобрение държавето на държавна служба по военното въдомство чужди подданици — музиканти, и в) за отпускане отъ Министерството на земедѣлието и държавните имоти 300 кестенови дървета за телеграфни стълбове на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, които дървета да отсъчутъ на с. Ключъ, Петричка околия, Петрушъ Гошевъ, отъ държавните гори при с. с. Скрътъ и Яворница, Петричка околия.

И на първо четене всички законопроекти и предложението, които съобщихъ въ началото на засъданието.

Засъданието се закрива.

(Закрито на 4 ч. 45 м. слѣдъ пладне)

Пръдседателъ: Д-ръ Д. Н. ВАЧОВЪ.

Секретарь: П. ПАНАЙОТОВЪ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. ГЪЛЖБОВЪ.